

प्रत्येकं फलमभ्युते Verz. d. Oxf. H. 25, a, N. 2. °पदानाम् Schol. zu ĠAIM. 1, 25. °कम् adv. je einzeln, bei —, mit jedem Einzelnen, für jeden Einzelnen, jedem Einzelnen ÇĀṆKH. ÇR. 15, 3, 14, 17, 4, 9. M. 7, 157. KAP. 2, 4. विवेश दण्डकारण्यं प्रत्येकं च सतां मनः und in jedes Edlen Herz RAGH. 12, 9. सा पौरान् — प्रत्येकं ह्लादयो चक्रे 3. 7, 31. KUMĀRAS. 2, 31. RĀGA-TAR. 5, 127. MĀRK. P. 58, 57. 110, 40. PĀṆKAT. 241, 7. VET. 3, 1. PRAB. 44, 9. SĪB. D. 16. Verz. d. Oxf. H. 14, b, 36. KULL. zu M. 5, 20. KĀC. zu P. 5, 1, 9. Sch. zu P. 1, 1, 69. 2, 1, 6. 2, 11. Am Anf. eines comp. ohne Casuszeichen RAGH. 16, 47. PRAB. 21, 6. Bei WASSILJEW erscheint प्रत्येक häufig in der Bed. von प्रत्येकबुद्ध.

प्रत्येकबुद्ध (प्र° + बु°) m. ein nur für sich allein zur Erlösung gelangender, in Abgeschiedenheit lebender Buddha, im Gegens. zu denjenigen Buddha die auch Andere erlösen, TRIK. 1, 1, 13. VJUTP. 7. 38. BURN. Intr. 94, N. 1. 96. 297. 438. 467. Lot. de la b. l. 51. LALIT. ed. Calc. 20, 3. 13. WASSILJEW 8 u. s. w. KÖPPEN I, 419. fgg. 426. fgg. Davon nom. abstr. °त्व n. MADHJAM. 139.

प्रत्येकशम् (von प्रत्येक) adv. je einzeln, jedem Einzelnen MBH. 2, 100. 9, 66. 12, 6839. 13, 3811. Gegens. युगपद् PĀṆKAT. ed. orn. 38, 16.

प्रत्येतव्य (von 3. इति प्रति) adj. anzuerkennen, anzunehmen Schol. zu R. V. PRĀT. 3, 4 (Sūtra 6). 8 (Sūtra 14). Schol. bei WILSON, SĀMĀHJAK. S. 52.

प्रैयेनस् (1. प्र° + ए°) m. 1) ein Diener der Straf Gewalt: उग्राः प्रैयेनसः सूतग्रामण्यः ÇAT. Br. 14, 7, 4, 43. 44. — 2) Bürge, nächster Erbe, der für die Schulden eines Verstorbenen haftet, KĀTH. 8, 4. ÇĀṆKH. ÇR. 4, 16, 16. 17. Hierher wohl राज° (hat den Ton auf dem ersten oder auf dem zweiten Worte) = राजः प्र° P. 6, 2, 60. कुमार° = कुमारः प्र° 27.

प्रत्रासै (von त्रस् mit प्र) m. das Beben, Zittern AV. 5, 21, 23. ष° PĀṆKAT. Br. 6, 7, 10.

प्रैवत्स (1. प्र + व°) adj. wirksam, rüstig: die Marut R. V. 1, 87, 1. 5, 57, 4. Indra 10, 44, 3.

1. प्रथ् 1) act. (selten) a) breiten: अग्रयतं जीवसे नो राजंसि RV. 6, 69, 5. ऋषयस्त्वा प्रथत् VS. 15, 10. — b) sich ausdehnen, — strecken: मात्यवदन्धमादौ — द्विसहस्रं पप्रथत्: so v. a. dehnen sich aus, sind breit BHĀG. P. 5, 16, 10. — 2) med. प्रथते DHĀTUP. 19, 3. प्रथमान, प्रथानै, अग्रथेताम्, प्रैथिष्ठ, पप्रथे. a) sich ausdehnen, — strecken; grösser —, weiter werden oder sein, sich verbreiten, zunehmen, sich mehren: स देवो देवान्प्रति पप्रथे पृथु RV. 2, 24, 11. ऊर्च इव पप्रथे कामो अस्य 3, 30, 19. आत्तादिवः पप्रथ आ पृथिव्याः 61, 4. 6, 64, 3. प्रथिष्ठ यामन्पृथिवी चिदेशाम् 5, 58, 7. 7, 18, 5. 33, 6. 8, 3, 4. इन्द्रो वर्धते प्रथते वषाथते 10, 94, 9. आदित्यासः कवयः पप्रथानाः 3, 54, 10. 10, 31, 6. रयिः VĀLAKH. 3, 10. AV. 4, 26, 1. VS. 11, 29. 29, 4. पृथिव्या तै मनुष्येषु प्रथे (Comm.: प्रसिद्धा वर्तते) TBR. 1, 2, 1, 22. प्रथेमहि 4, 10, 9. प्रथेय पृथुभिः TS. 2, 1, 2, 3. KĀTH. 28, 4. KĀTJ. ÇR. 2, 2, 12. षट्त्रिंशद्दक्षलाणि पुरं तत्पप्रथे पुरा RĀGA-TAR. 3, 357. sich verbreiten, vom Ruhme, einem Namen, einem Gerücht, einer Rede: तथा यशो ऽस्य प्रथते M. 11, 15. MBH. 5, 1956. पप्रथे नाम 12, 1112. व्यातिः RĀGA-TAR. 1, 325. सरस्वती 2, 72. तन्मूला धनमित्रस्य कीर्तिरप्रथत DAÇAK. in BENF. CHR. 193, 19. प्रथित ausgebreitet, verbreitet: ततः सहस्रशस्तासु प्रज्ञासु प्रथितासु nachdem sie sich zu Tausenden verbreitet, vermehrt hatten VĀJU-P. bei MUIR, ST. I, 29, N. 49. लेकि हि प्रथिता

ननु श्रुतिरियम् Spr. 1812. तेन गन्धवतीत्येवं नामास्याः प्रथितं भुवि MBH. 1, 2411. 13, 1111. यद्यपि त्रिषु लोकेषु प्रथितं ते मरुद्वशः R. 2, 61, 2. Spr. 1135. MĀLAV. 3, 12. — b) sich verbreiten so v. a. bekannt —, berühmt werden DHĀTUP. मङ्गलादीनि हि शास्त्राणि प्रथते मङ्गलमध्यानि मङ्गलानि च P. 8, 4, 67. Sch. उन्मादिनीति नाम्ना च कन्यका सापि पप्रथे KĀTHĀS. 15, 65. MBH. 9, 3009. 13, 4679. RAGH. 15, 101. ÇATR. 7, 1 (wo wohl यन्नाम्ना zu lesen ist). 10, 312. प्रथित allgemein bekannt, berühmt AK. 3, 1, 9. TRIK. 3, 1, 17. H. 1493. प्रथिता प्रेतकृत्येषा पित्र्यं नाम विधुतये M. 3, 127. 8, 131. लोके वेदे च प्रथितः पुरुषोत्तमः BHĀG. 15, 18. DRAUP. 3, 4. MBH. 3, 1559. 7367. 12, 6851. HARIV. 3882. 15036. R. 1, 8, 9, 11. 9, 62. 41, 24. 2, 110, 29. R. GORR. 1, 1, 2. 3, 53, 12. RAGH. 5, 65. 9, 76. प्रज्ञासु पप्रथितं तदाख्याया KUMĀRAS. 5, 7. MEGH. 25. ÇĀK. 69, 8. Spr. 1980. 2273. 2978. 3203. SŪRJAS. 14, 7. RĀGA-TAR. 4, 31. KĀTHĀS. 30, 64. ÇĀṆKH. zu BRH. ĀR. Up. S. 318. PRAB. 2, 13. ÇIÇ. 9, 16. वचस् (nach dem Schol. Allen hörbar) R. 2, 2, 1. R. GORR. 1, 77, 39. Die Form पृथित HARIV. 6781. 15034 ist ohne Zweifel fehlerhaft. — c) an den Tag —, zum Vorschein kommen, auftauchen, entstehen: अमो नु तासां मदो नु पप्रथे (= प्रादुर्बभूव Schol.) KIR. 8, 53. कर्तुं पुरं स्वनामाङ्कं पप्रथे स मनोरथः RĀGA-TAR. 3, 336. दृग्ध्यापारैः स्वसंवेद्यैः संलाप इव पप्रथे 5, 366. उपयो ऽस्य स्थितेर्दुर्तुनैकः कस्य न पप्रथे so v. a. einfallen, in den Sinn kommen 1, 366

— caus. प्रथयति, अग्रप्रथत् P. 7, 4, 95. VOP. 18, 2. पप्रथत् ved. 1) act. a) ausbreiten, vergrößern, dehnen, mehren: स धारयत्पृथिवीं पप्रथच्च R. V. 1, 93, 2. 3, 53, 2. 7, 86, 1. गोभी रयिं पप्रथत् 2, 23, 2. 3, 30, 20. दिवो न वृष्टिं प्रथयन् 8, 12, 6. AV. 12, 3, 37. TBR. 1, 1, 3, 6. यत् एव यज्ञमानं प्रज्ञया पृथुभिः प्रथयति 3, 3, 3, 5. मृत्पिण्डम् ÇAT. Br. 6, 5, 3, 3. अज्ञानं यं प्रथयन्ते न विप्रो वपावन्तं नाग्निना तपतः (über dem Feuer ausbreiten) rösten, braten R. V. 5, 43, 7. — वस्तूनि प्रथयति च संकोचयति च Spr. 1713. अग्रैः Verz. d. Oxf. H. No. 289, ÇI. 1. यशः MBH. 1, 4794. R. 6, 95, 58. BHĀG. P. 2, 7, 20. — b) verbreiten so v. a. allgemein bekannt —, berühmt machen HARIV. 333. 6326. R. 1, 4, 1. R. GORR. 1, 2, 35. सज्जना एव साधूनां प्रथयन्ति गुणोत्कर्षम् Spr. 3109. BHĀG. P. 9, 24, 65. BHĀTT. 13, 72. प्राथयति DHĀTUP. 32, 19. — c) entfalten, an den Tag legen, vor Augen führen, verrathen: काण्टिकितेन प्रथयति मय्यनुरागं कपोलेन ÇĀK. 63. Spr. 294. श्रुते ऽत्यन्तासक्तिः पुरुषमभिज्ञातं प्रथयति (v. l. कथयति) 1839, v. l. MEGH. 26. Gīt. 8, 8. KIR. 3, 3. KĀURAP. 44. BHĀG. P. 9, 10, 11. ततो मायामयान्मूर्ध्ना राजसो ऽप्रथयद्रूपे BHĀTT. 17, 107. दैर्जन्यमात्मनि परं प्रथितं विधात्रा भूर्जहुमस्य विपालत्वसमर्पणेन dadurch, dass der Schöpfer der Birke keine Früchte verlieh, hat er nur (परम्) gegen sich selbst Schlechtigkeit an den Tag gelegt, hat er nur gegen sich selbst schlecht gehandelt Spr. 1239. SĪB. D. 12, 13. 41, 7. — d) bescheinen (vgl. तन् mit आ): प्रथयन्सूर्यो नृन् RV. 3, 14, 4. — 2) med. sich ausbreiten, — strecken, — dehnen; zunehmen: इन्द्र्यवर्धे प्रथयस्व जन्तुभिः RV. 10, 140, 4. अग्रे शुक्रेण शोचिषोरु प्रथयसे बृहत् 21, 8. यद्योसितः प्रथयन्ते वशां अन् AV. 6, 72, 1. 101, 1.

— अनु med. sich ausbreiten entlang von TS. 3, 3, 10, 2. VS. 8, 30. rühmen nach MAULON.

— अभि med. sich ausbreiten vor, gegen: प्रत्यङ्गं विश्वा भुवनाभि पप्रथे RV. 9, 80, 3. — caus. umherbreiten in (acc.): सर्वाणि कृपालान्यभिप्रथ-